

Eesti on alati olnud meie südames ja jääb meie südamesse. Eesti 50 aastat kestnud vabadusvõitlus õnnestus. Väliseestlaste panus oli selles ülioluline.

MIDA ME TEEME

Me kutsume teid ühinema arvukate 1944. aasta suurpõgenemistmeenutavate ürituste ja tegevustega üle maailma. Suurpõgenemise saatuslikust ajastust on möödunud kaheksakümmend aastat. Täna kutsume teid üles aitama püsiva mälestuspaiga ja -skulptuuri rajamisel, mis jääb alaliseks meeldetuletuseks meie põgenike lugudest ja nende olulisusest Eesti ajaloos. Skulptuur pühendatakse neile, kes olid sunnitud kodumaalt põgenema – nendele, kes minna ei tahtnud, aga jääda ei saanud.

Ülemaailmse Eesti Nõukogu suurpõgenemise mälestamise komitee on tellinud mälestusskulptuuri kunstnikult Elo Liiv. Tänu meie partnerile – Pärnu linnale – rajatakse mälestusskulptuur Pärnu jõe kaldale. Ligikaudu 100 000 eestlast põgenes 1944. aastal läbi Pärnu.

Skulptuuri avamine on ette nähtud 21. septembriks 2024. Kunstipärane skulptuur (allpool) on esimene omataoline 1944. aasta suurpõgenemise mälestusmärk, mis püstitatakse suuremasse Eesti linna ja mille rajamist me üheskoos toetame.

...hetk, kus lähedased sidemed katkesid, õhku jäid südamevalu ja igatsus, süümepiinad, nähtamatud ühenduslõimed, mida hoiti salaja elus kogu okupatsiooni kestel. Elo Liiv, skulptor

PALUME TEILT LAHKET ANNETUST

Liituge eestlastega üle Ühendriikide, Austraalia, Kanada, Saksamaa, Rootsi ja muudes maailma riikides, annetades selle olulise projekti läbiviimise toetuseks. Meie koos tehtud annetused aitavad tagada, et meie ühist ajalugu ja paljude kaasmaalaste ohvreid oleks võimalik väärikalt mälestada.

Annetusi võtame vastu internetis www.estosite.org ja tšekiga (eelistatud):

EANC, Pärnu Project

c/o Leelo Linask
16 Pepperidge Rd.
Monroe, CT 06468 USA

Tšekk kirjutage Estonian American National Council nimele

EWC, Pärnu Project

c/o Liivika Koren,
311 56th St.
Kenosha, WI 53140 USA

Tšekk kirjutage Estonian World Council nimele

EERO, Mass Flight 1944

17 Tufton Cres.
Toronto, ON M4A 2E2

Tšekk kirjutage EERO Canada nimele

Info & e-annetus siit

SUUR- PÕGENEMINE 1944

*Minna ei taha,
kuid jääda ei saa...*

80 AASTAT SUURPÕGENEMISEST

**MÄLESTAME
KOOS**

SUURPÕGENEMINE 1944

ET ELLU JÄÄDA

Nad olid sunnitud põgenema.

Nad olid julged, hirmunud kuid kartmatud, kui nad põgenesid tormisele Läänemerele, silmitsi ebakindla tulevikuga, jättes maha kõik, mis neile tuttav ja armas.

Neid ähvardas õõvastav võimalus – tagasi-saatmine Nõukogude Eestisse, kus neid ootaks sundväljasaatmine vangilaagrisse ja surm.

Nad igatsesid oma peresid, oma kodusid ja oma kodumaad.

Nad leinasid 6000–7000 kaasmaalast, kes hukkusid külmas, halastamatus meres. Neil seisid ees paguluses veedetavad aastad, teadmatuses, kas tagasipöördumine on üldse võimalik...

NAD ELASID SELLE ÜLE

Ja sellepärast ME OLEME SIIN, mõeldes tänuga sellele, et oleme saanud elada täisväärtuslikku elu vabaduses ja järgida oma unistusi eestlastena.

Meie oleme need üle maailma laiali paisatud 200 000 inimest, keda puudutasid need traagilised sündmused ja kes nüüd elame väljaspool Eestit.

1944. aastal oli rohkem kui 80 000 eestlast sunnitud kodumaalt lahkuma, et tahest tahtmata uuesti ümber asuda, kui saadi luba emigreeruda Ameerika Ühendriikidesse, Kanadasse, Inglismaale ja Austraaliasse.

Võõral maal alustati uut elu koos kõigi selle väljakutsetega. Paljud ei saanud keelebarjääri tõttu edasi töötada oma õpitud erialal ja pidid vastu võtma mis tahes saadaoleva töövõimaluse.

Nii nad andsid oma järeltulijatele võimaluse elada täisväärtuslikku elu, rajades eestlaste organisatsioone, koole ja laulukoore, et hoida eesti keelt, kultuuri ja traditsioone kogu maailmas.

AVALDAME TÄNU JA AUSTUST

Üheskoos suudame alguse panna uuele mälestuspaigale ja -skulptuurile (joonis allpool), mis edaspidi aitab meil meenutada just nende inimeste käekäiku ja elulugu.

Kutsume üles eestlaste kogukondi üle maailma osalema selle projekti elluviimises, et mälestada tänutunde ja austusega nende inimeste visadust ja püüdlikkust.

Tahame jätkuvalt esile tõsta seda olulist osa Eesti ajaloost, mida MEIE EI UNUSTA KUNAGI.

Rohkem infot: www.estosite.org

Fotod avalikest allikatest.

